

vonnis

RECHTBANK ZEELAND-WEST-BRABANT

Handelsrecht

Breda

zaaknummer / rolnummer: C/02/289731 / KG ZA 14-732

Vonnis in kort geding van 4 december 2014

in de zaak van

1. [REDACTED],
wonende te Roemenië aan de Str. Tudor Vladimirescu 1, app 9,
2. de vennootschap naar Roemeens recht
ALRO INTERNATIONAL S.R.L.,
gevestigd te Satu-Mare, Roemenië,
3. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
GOOSSENS MEUBELEN BV,
tevens h.o.d.n. **GOOSSENS WONEN & SLAPEN**,
gevestigd te Erp,
eisers,
advocaat mr. P.A.J.M. Lodestijn te Nijmegen,

tegen

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
NIJMAN INTERNATIONAL BV,
h.o.d.n. **SANDERS MEUBELSTAD** en [REDACTED]
gevestigd te Waalwijk,
gedaagde,
advocaat mr. K.V.A.J.M. de Bonth te 's-Hertogenbosch.

Partijen zullen hierna [REDACTED], Alro, Goossens en Nijman genoemd worden.

1. De procedure

- 1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:
- de dagvaarding met producties 1 tot en met 10,
 - de bij emailbericht van mr. Lodestijn van 11 november 2014 toegezonden kostenspecificatie,
 - de door Nijman in het geding gebrachte producties 1 tot en met 21,
 - de mondelinge behandeling op 13 november 2014,
 - de pleitnota van eisers,
 - de pleitnota van Nijman.
- 1.2. Ten slotte is vonnis bepaald.

2. Het geschil

2.1. Eisers vorderen – kort samengevat – dat de voorzieningenrechter bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad Nijman op straffe van een dwangsom beveelt met onmiddellijke ingang na betekening van dit vonnis de inbreuk op het auteursrecht ten aanzien van de vormgeving van de stoel Sturdy te staken en gestaakt te houden in de gehele Europese Economische Ruimte, met een aantal nevenvorderingen, met veroordeling van Nijman in de reële proceskosten ad € 11.375,00 ex artikel 1019h Rv.

2.2. Nijman voert verweer.

2.3. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

3. De feiten

3.1. Op grond van de niet of onvoldoende weersproken stellingen en de overgelegde producties wordt uitgegaan van de navolgende feiten:

a. Goossens brengt de hieronder afgebeelde stoel Sturdy op de markt.

b. Nijman brengt de hieronder afgebeelde stoel Jolan op de markt.

4. De beoordeling

4.1. Nijman voert als formeel verweer dat de dagvaarding ten aanzien van de heer [REDACTED] nietig is, omdat de woonplaats van [REDACTED] niet is vermeld. De nietigheid van de dagvaarding ten opzichte van [REDACTED] houdt volgens Nijman in dat ook de vorderingen van eiseressen sub 2 en 3 dienen te worden afgewezen, nu zij geen ontwerper stellen te zijn en niet zelfstandig de vorderingen kunnen instellen.

4.2. Nu in de dagvaarding de woonplaats van [REDACTED] niet is vermeld is de dagvaarding ten aanzien van [REDACTED] op grond van artikel 45 lid 2 sub b jo. 120 lid 1 Rv nietig. Anders dan Nijman stelt is Goossens wel in staat om de vorderingen zelfstandig in te stellen, aangezien eisers als productie 9 een licentieovereenkomst hebben overgelegd, waarbij [REDACTED] met toestemming van Alro aan Goossens een onherroepelijke licentie en procesvolmacht heeft verleend met betrekking tot alle rechten voortvloeiend uit en/of samenhangend met het auteursrecht op de Sturdy.

4.3. Goossens grondt haar vorderingen op de stelling dat de auteursrechten op de stoel Sturdy, die eerder is aangeduid als Sabina, toekomen aan [REDACTED], die deze stoel op of omstreeks 9 april 2010 heeft ontworpen. Volgens eisers wordt de vormgeving van de stoel Sturdy gekenmerkt door een strak en rechthoekig vormgegeven frame, gemaakt van vierkante metalen buizen, voorzien van ruig en grof laswerk (1) in combinatie met een eenvoudig stijlvol en klassiek vormgegeven zitgedeelte dat aan de voorzijde iets naar beneden wegloopt (2), waarbij beide armleuningen zijn voorzien van hetzelfde materiaal als waarvan de zitting is gemaakt (3). Ook wekt de stoel een lichtvoetige en zwevende indruk en staalt tegelijk een stoer karakter uit (4) en dragen de verschillende dessin van de zitting waarmee de Sturdy wordt uitgevoerd (5) bij aan haar eigen oorspronkelijk karakter. Eisers stellen dat de stoel Sturdy door bovengenoemde kenmerken tezamen een eigen en oorspronkelijk karakter heeft en het persoonlijk stempel van de maker draagt omdat de stoel het resultaat is van scheppende menselijke arbeid en derhalve van de creatieve keuzes die [REDACTED] bij het ontwerpen van de Sturdy heeft gemaakt. De stoel Jan van Nijman maakt inbreuk op de auteursrechten op de Sturdy omdat de Jan een imitatie is van de Sturdy.

4.4. Volgens Nijman heeft Model Sturdy geen auteursrechtelijk beschermde trekken, omdat alle trekken van model Sturdy zijn ontleend aan eerdere ontwerpen. Nijman verwijst naar de door haar overgelegde foto's van "prior art", waaruit blijkt dat vrijwel de gehele stoel bekend is, en dit in ieder geval geldt voor de twee in het oog springende elementen van de Sturdy: het frame en de zitting. Daarnaast stelt Nijman, onder verwijzing naar foto's van het als productie 2 overgelegde Umfeld, dat de vormgeving van de Sturdy, ten opzichte van de stoelen die reeds eerder dan de Sturdy op de markt waren, zo banaal en/of triviaal is dat daarachter geen creatieve arbeid van welke aard ook valt aan te wijzen met betrekking tot [REDACTED]. Ten slotte stelt Nijman dat het model van de Sturdy in hoge mate technisch is bepaald, en dat elementen die louter een technisch effect dienen of te zeer het resultaat zijn van een door technische uitgangspunten beperkte keuze, van auteursrechtelijke bescherming zijn uitgesloten. Voor het geval wel sprake mocht zijn van auteursrechtelijke bescherming betwist Nijman dat [REDACTED] de maker is van de Sturdy en daarnaast dat [REDACTED] als eerste een dergelijke stoel heeft ontworpen. Volgens Nijman is de stoel Jan eerder ontworpen en op de markt gebracht en geldt dit eveneens voor de vele stoelen met een zelfde vormgeving als de Sturdy, waarvan zij afbeeldingen als productie 2 heeft overgelegd.

De voorzieningenrechter overweegt als volgt:

4.5. Ter beoordeling staat allereerst of de stoel Sturdy kan worden aangemerkt als een werk met een eigen en oorspronkelijk karakter en een persoonlijk stempel van de maker als bedoeld in artikel 10, lid 1 onder 11° Auteurswet.

Nijman heeft ten aanzien van het frame van de Sturdy gesteld dat het “zwevend effect” volledig technisch is bepaald en inherent is aan een “Free Swinger” stoel, oftewel een “Cantilever Chair”: een stoel die niet op vier poten staat, maar waarbij een buizenstelsel ervoor zorgt dat de stoel dusdanig ondersteund wordt dat hij een zwevend effect heeft, maar toch stevig staat. Zij stelt dat dit frame al 90 jaar oud is, omdat Marcel Breuer in 1925 met zijn “Wassily Chair” als eerste een stoel van stalen buizen op die wijze heeft vormgegeven. Voor zover eisers menen dat de Sturdy oorspronkelijk zou zijn vanwege de kubistische en strakke vormgeving, stelt Nijman dat die exacte vormgeving met vierkante buizen bekend is uit de jaren 70 van de vorige eeuw, met name uit de ontwerpen van Milo Baughman, die cantilever chairs in die strakke vormgeving heeft ontworpen. Als productie 8 heeft Nijman een aantal prints van een website in het geding gebracht waarop thans nog de originele stoelen van Milo Baughman uit de jaren 70 van de vorige eeuw voor hoge prijzen worden aangeboden. Op die stoelen is op de armsteunen bekleding aangebracht die ook in de zitting terug komt, zodat ook dit element van de Sturdy aan prior art is ontleend, aldus Nijman. Uit pagina 6 van productie 8 blijkt volgens Nijman dat ook de horizontale stiksels van de zitting van de Sturdy al door Milo Baughman werden toegepast. Voor de ontlening aan prior art voor wat betreft de horizontale stiksels van de Sturdy verwijst Nijman tevens naar de als productie 12 overgelegde stoelen met dezelfde horizontale stiksels die door het ontwerpduo Charles en Ray Eames in de vorige eeuw zijn ontworpen.

Ter onderbouwing van de betwisting dat de Sturdy het resultaat is van vrije en creatieve keuzes van [REDACTED] verwijst Nijman naar het omvangrijke Umfeld van stoelen die vergelijkbaar zijn met de Sturdy. Als productie 2 heeft Nijman afbeeldingen van 18 op de Sturdy gelijkende stoelen overgelegd, te weten: armstoel Caldes van Showroom, eetkamerstoel Vintage van Casatrend, eetkamerstoel Kobe van Stoelenconcurrent, eetkamerstoel Swan van Verouden wonen, eetkamerstoel Lima van Trendhopper, stoel ILC 01 van Henry Elferink, stoel 9416 van Be Seated Meubels, eetkamerstoel Zwaan van Woonstijlgalerie, stoel Reventon van halloshop.nl, eetkamerstoel Rosi van Vandepol meubelen, Chair Arizona van Charell.eu, stoel ILC-01 van Le chair Int., Sabina stol i skinn van Kilamobler.se, sessel Erik van Jenverso.de, stuhl Sinatra van Livior.de, stoel Sabina van Bodahl Mobler, stoel horizontaal van Station7.nl en stoel Pilon van Loods 5. Nijman stelt dat een groot aantal van deze stoelen één op één vergelijkbaar is met de Sturdy.

4.6. Gelet op de door Nijman overgelegde foto's van prior art is voornamelijk onvoldoende aannemelijk dat de combinatie van de door eisers aangewezen kenmerkende elementen van de Sturdy is aan te merken als nieuw en oorspronkelijk. Het is op zich juist dat de selectie en combinatie van op zichzelf niet oorspronkelijke elementen een auteursrechtelijk beschermd werk kan opleveren. De combinatie van de door eisers genoemde elementen in de stoel Sturdy lijkt ingegeven door de populariteit van een al enige jaren geleden ingezette trend van industriële vormgeving gecombineerd met een vintage uitstraling, waarbij elementen worden ontleend aan populaire ontwerpen uit de jaren '30 en '70 uit de vorige eeuw. De door Nijman als productie 2 overgelegde foto's van achttien soortgelijke stoelen die in woonwinkels worden aangeboden komen qua vormgeving zozeer

overeen met de Sturdy dat in enkele gevallen sprake lijkt te zijn van één op één gelijkenis. De veel voorkomende gelijkenis met de Sturdy is een aanwijzing dat sprake is van een heersende populaire stijl in meubelland. Daarbij wordt oud en modern samengevoegd tot een stoere combinatie. De voorzieningenrechter is van oordeel dat, in aanmerking nemend dat sprake is van een zeer omvangrijk Umfeld en van overname van elementen die bekend zijn uit prior art, in het onderhavige geval aan twijfel onderhevig of de keuze voor de afzonderlijke elementen van de Sturdy, ook in combinatie, is terug te voeren op vrije en creatieve keuzes van de maker en derhalve is op zijn minst aan twijfel onderhevig of de Sturdy in zijn totaliteit een zodanig eigen en oorspronkelijk karakter heeft en een zodanig persoonlijk stempel van de maker draagt, dat het als voortbrengsel in de zin van artikel 10, lid 1 onder 11° Auteurswet moet worden beschouwd

4.7. Indien auteursrechtelijke bescherming van de Sturdy zou worden aangenomen ligt het op de weg van eisers om de stelling dat [REDACTED] de ontwerper is van de Sturdy te onderbouwen, en te onderbouwen op welke datum de Sturdy voor het eerst openbaar is gemaakt. Dit geldt temeer nu naar eigen stelling van [REDACTED] “tegenwoordig in iedere winkel wel een op de Sturdy gelijkende stoel staat” en volgens [REDACTED] al die stoelen inbreuk maken op de auteursrechten op de Sturdy.

Eisers hebben als productie 2 schetsjes overgelegd van details van een stoel die wordt aangeduid als Sabina en als productie 4 tekeningen die voor het merendeel details betreffen voor wat betreft de maatvoering, die niet allemaal kunnen worden teruggeleid tot de Sturdy stoel zo is ter zitting door [REDACTED] erkend. Nu Nijman de authenticiteit van de datering, de stempel en de handtekening van [REDACTED] op die producties betwist en stelt dat die op een later tijdstip zijn aangebracht en eisers niet de originele schetsen en tekeningen in het geding hebben gebracht, zal nader onderzoek naar de authenticiteit van de data en de handtekeningen noodzakelijk zijn, waarvoor een kort geding zich niet leent.

Vooralsnog is derhalve onvoldoende gesteld om aannemelijk te maken dat [REDACTED] de maker is van de Sturdy.

4.8. Eisers hebben hun stelling dat de Sturdy voor het eerst openbaar is gemaakt in september 2010 op een beurs in Parijs onderbouwd met productie 6, bestaande uit twee foto's die zijn gemaakt met een Iphone met datum 1 september 2010. Daarvan betreft een foto de Sturdy stoel met daaronder afgebeeld een map van de omgeving van “luchthaven Paris Charles...” en een foto meubelen met daaronder afgebeeld een map van “Paris Nord Villepinte”. Beide foto's lenen zich echter niet ter onderbouwing van die stelling nu slechts op één foto de Sturdy is afgebeeld, maar daarop niet is te zien dat de foto tijdens een beurs is genomen.

Nijman stelt dat haar ontwerp van model Jolan dateert van vóór het model Sturdy en heeft ter onderbouwing van die stelling als productie 20 een emailbericht van 9 november 2014 overgelegd waarin de heer [REDACTED] van (voorheen) [REDACTED] Agenturen / Chairs2day aan onder andere de heer [REDACTED] onder meer schrijft: *“Later in september 2009 is de ontwikkeling van model Jolan tot stand gebracht. Op basis van de Violetta en het Arco frame is model Jolan ontstaan in 2009. Dit is hét idee van Parkiciarnia en [REDACTED] agenturen. (...) Door financiële problemen heeft De Jong agenturen dit model in 2010 helaas niet op de markt kunnen brengen!!(...) Nu claimt Alro International dat zij dit model in 2010 hebben ontwikkeld en de auteursrechten hebben. De een zijn dood is de ander zijn brood. Zij hebben totaal geen recht van spreken van model Violetta of model Jolan in de afwerking industrieel! Wij waren in 2009 al met model Jolan in ontwikkeling, en in Jan 2010 heeft [REDACTED] agenturen het eerste prototype ontvangen. [REDACTED]”*

agenturen heeft in Jan 2010 nog contact gehad met de DMG groep met de Heer [REDACTED]. DMG is nog met 3 tal mensen bij [REDACTED] agenturen in Rosmalen geweest om de nieuwe kollektie te bekijken. Daarna ontstonden binnen het bedrijf de Jong agenturen de problemen en is alles verloren gegaan.

Eisers betwisten dat de Jolan eerder is ontworpen dan de Sturdy.

4.9. Uit het voorgaande volgt dat partijen, afgezien van het auteursrechtelijk debat, ieder stellen dat zij als eerste een stoel met een vormgeving als die van de Sturdy op de markt hebben gebracht. De door partijen overgelegde producties onderbouwen die stellingen onvoldoende zodat ook op dit punt bewijsvoering noodzakelijk zijn waarvoor een kort geding zich niet leent.

4.10. De conclusie luidt dat sprake is van zoveel vraagtekens dat in dit kort geding niet aannemelijk is geworden dat in een bodemprocedure het gevorderde verbod tot het verhandelen van de Jolan stoel op auteursrechtelijke grondslag zal worden toegewezen.

4.11. Voor een succesvol beroep op slaafse nabootsing is door eisers onvoldoende gesteld. Nijman heeft betwist dat de Sturdy, gezien het Umfeld, een eigen plaats op de markt inneemt en heeft die stelling onderbouwd met de overlegging van achttien op de Sturdy gelijkende stoelen als productie 2. Gelet op het beroep van Nijman op het omvangrijke Umfeld mag van eisers meer worden verwacht dan de stelling dat de Sturdy vanwege het populaire en vernieuwende design een eigen plaats op de markt heeft, zonder nadere onderbouwing. In dit verband verwijst de voorzieningenrechter naar hetgeen het Hof Arnhem-Leeuwarden in zijn arrest van 26-11-2013 (Blackstone) in r.o. 4.16 e.v. heeft overwogen:

"In een kort geding, maar ook in een bodemprocedure lijkt het gerechtvaardigd om, in elk geval wanneer een gedaagde zich op een omvangrijk, maar ongedateerd Umfeld beroept, van eiseres te vergen dat zij handen en voeten geeft aan de stelling dat haar producten een eigen plaats op de markt en daarmee onderscheidend vermogen hebben, en dat de producten die gedaagde vervolgens op de markt heeft gebracht van eisers producten zijn nagebootst, zodanig dat sprake is van verwarringsgevaar."

Nu eisers niets in het geding hebben gebracht dat kan leiden tot het oordeel dat sprake is van een eigen plaats in de markt, heeft dit reeds tot gevolg dat de slaafse nabootsingsgrondslag (ook) niet tot toewijzing van de vorderingen kan leiden.

5. De kostenveroordeling

5.1. Goossens en Alro zullen als de in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten worden veroordeeld. De door Nijman ex artikel 1019h Rv gevorderde kosten zijn door eisers niet betwist en in overeenstemming met de indicatietarieven.

De proceskosten aan de zijde van Nijman worden begroot op:

- griffierecht	€	608,00
- salaris advocaat		<u>11.852,30</u>
Totaal	€	12.560,30

6. De beslissing

De voorzieningenrechter

- 6.1. verklaart de dagvaarding ten aanzien van [REDACTED] nietig;
- 6.2. weigert de jegens Alro en Goossens gevorderde voorzieningen;
- 6.3. veroordeelt Alro en Goossens in de proceskosten, aan de zijde van Nijman tot op heden begroot op € 12.560,30,
- 6.4. verklaart dit vonnis wat betreft de kostenveroordeling uitvoerbaar bij voorraad.

Dit vonnis is gewezen door mr. R.M.M. van den Heuvel en in aanwezigheid van mr. D. van de Kreeke-Schütz in het openbaar uitgesproken op 4 december 2014.

"VOOR GROSSE"
De griffier van de rechtbank Zeeland-West-Brabant

04 DEC. 2014

